

Uspjeh bihaćkih inovatora u Ženevi

SREDNJOŠKOLCIMA SREBRENA MEDALJA

Ženeva, 9. aprila – Sinoć su u Ženevi, na Salonu inovacija, novih tehnologija i proizvoda, po 39. put uručena priznanja, koja su, po 16. put, dobili i predstavnici Bosne i Hercegovine. Najbolje rezultate ostvarili su bihaćki inovatori Ljubiša Samardžija i trio učenika Srednje elektrotehničke škole Adnan Babić, Almin Ćemalović, Sanel Sipić – dobili su srebrene medalje. Samardžija je predstavio polietilenske kesice, u kojima se može dostaviti 15-ak puta više mlijeka nego nego u uobičajenim ambalažama. Transportna zapremina smanjena je tako što se u kesice sipa mlijeko u prahu, a voda se dosipa na odredištu, npr. u područjima zahvaćenim elementarnim katastrofama. Mladi inovatori predstavili su programirani elektronski semafor, koji na optimalan način omogućava dnevni i noćni protok vozila i bezopasan prelazak pješaka na raskrscima.

Sljedeće dvije srebrene medalje dobili su autori turbina koje pokreće neiscrpna prirodna energija. Slične su po tome što se njihove osovine zaranjaju u vodu po vertikali, dok je kod većine turbina osovina u horizontalnom položaju. Zdravko Bosnić, iz Banjaluke, predstavio je turbinu čija je osovina malkice zakošena po vertikali, pa je za isti ugao zakošen i rotor u odnosu na površinu vode. Na taj način, polovina rotora stalno je pod pogonom vodenog toka, a rezultat ostvaren probnim modelom, što potvrđuje i proračun, pokazuje da se na ovaj način dostiže stepen iskorišćena 10-ak puta veći od uobičajenih vodenih turbina. Turbina Enesa Hodžića može se pokretati vjetrom ili vodom, a može i kombinovano. Konstrukcijski, dva para lopatica šire se od osovine pod uglovima 90o, a takvih parova lopatica može se nanizati na osovinu više ili manje, u ovisnosti o snazi pogonskog medija.

Bronzane medalje dobili su Nedžib Murtić, iz Kiseljaka (točak na zračnim ležajevima), Alma Sadić, iz Srebrenika (opasač za magnetoterapiju i priručni alat) i Muhamed i Senad Tafro, iz Sarajeva (oscilirajući cilindar za motore s unutrašnjim sagorijevanjem).

Zanimljivo je da su tri inovacije, za kojima je vladalo najveće zanimanje posjetilaca, ostale bez nagrade. Borko Babalj, iz Trebinja, predstavio je vješalicu za odjeću, na koju se može objesiti pet puta više predmeta nego na postojeće vješalice, Prijedorčanin Ejub Karadžić (sobni prečistač zraka), dok je Sarajlija Muhamed Semiz predstavio „gradjevinu visoku 100 km“, namijenjenu za svemirska ispitivanja. Priznat mu je patent i u SAD!